

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 97/2021**

Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging van de wijziging van de vestigingsregeling voor apotheken en de praktijkinformatieregeling voor gezondheidszorgbeoefenaars

Het Hof diende zich uit te spreken over verschillende vernietigingsberoepen die waren ingesteld tegen de wijziging van de vestigingsregeling voor apotheken en de praktijkinformatieregeling voor gezondheidszorgbeoefenaars. Onder verwijzing naar de doelstelling van de bescherming van de volksgezondheid en de opdracht van de zorgverleners om de bevolking adequaat gezondheidsadvies te verstrekken en de vertrouwensrelatie met de patiënt of de cliënt niet in het gedrang te brengen, wijst het Hof zowel de middelen tegen de vestigingsregeling als die tegen de praktijkinformatieregeling als niet gegrond af.

1. Context van de zaak

De verzoekende partijen zijn titularis van een fysieke en een online apotheek. Zij vragen de vernietiging van de artikelen 55, 58 en 64 van de wet van 30 oktober 2018 « houdende diverse bepalingen inzake gezondheid » (hierna : de wet van 30 oktober 2018), en van artikel 31 van de wet van 22 april 2019 « inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg » (hierna : de wet van 22 april 2019).

De artikelen 55 en 58 van de wet van 30 oktober 2018 vervangen verschillende bepalingen van de Gecoördineerde Wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (WUG) die betrekking hebben op de vestiging van apotheken. De vestigingsregeling houdt in dat niemand een voor het publiek opengestelde apotheek kan openen, overbrengen of fuseren zonder een voorafgaande vestigingsvergunning. Die vergunning geldt voor één specifiek kadastraal perceel en houdt in dat alle activiteiten van de apotheek in beginsel op dat perceel dienen te worden uitgeoefend.

Artikel 64 van de wet van 30 oktober 2018 (vanaf 1 juli 2021, artikel 31 van de wet van 22 april 2019) bevat een praktijkinformatieregeling voor beoefenaars van gezondheidszorgberoepen. Het bepaalt met name op welke wijze en onder welke voorwaarden een beroepsbeoefenaar mededelingen over zijn praktijkvoering kan doen. Zo moet die praktijkinformatie « waarheidsgetrouw, objectief, relevant, verifieerbaar en wetenschappelijk onderbouwd zijn ». Zij mag daarenboven niet aanzetten tot overbodige onderzoeken of behandelingen noch mag ze het ronselen van patiënten tot doel hebben.

2. Onderzoek door het Hof

Wat betreft de **praktijkinformatieregeling** voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden wetgeving onduidelijk is en zonder enige overgangsregeling een algeheel en absoluut reclameverbod voor apothekers instelt, hetgeen zonder redelijke verantwoording is.

Het Hof stelt vooreerst vast dat de wetgever duidelijk de bedoeling had om, gevolg gevend aan het arrest [Vanderborght](#) van het Hof van Justitie van de Europese Unie, geen algemeen en absoluut reclameverbod in te voeren. Evenmin kan een dergelijk verbod uit de tekst van de wet worden afgeleid.

Verder oordeelt het Hof dat de wetgever van mening kon zijn dat hij, teneinde tegemoet te komen aan een arrest van het Hof van Justitie, sneller dan oorspronkelijk gepland wetgevend diende op te treden, zonder in een overgangsperiode voor de apothekers te voorzien. Artikel 64 van de wet van 30 oktober 2018 bevestigt immers ten aanzien van apothekers in grote lijnen de reeds bestaande specifieke beroepsregels inzake informatie en reclame.

Het Hof stelt vast dat de toepassing van een specifieke praktijkinformatieregeling in de zorgsector, die verschillend is van de vergelijkbare voorschriften in het Wetboek Economisch Recht, redelijk verantwoord is, gelet op de specifieke kenmerken van de gezondheidssector, het algemeen belang inzake volksgezondheid en de opdracht van de zorgverleners om de bevolking adequaat gezondheidsadvies te verstrekken en de vertrouwensrelatie met de patiënt of de cliënt niet in het gedrang te brengen.

Ten slotte onderzoekt het Hof de bestreden bepalingen in het licht van de vrijheid van meningsuiting en het vrij verkeer van goederen, in het bijzonder in zoverre zij ook van toepassing zijn op de para-farmaceutische activiteiten van de apothekers, zoals de verkoop van vitaminesupplementen en shampoos. Het Hof stelt in dat verband vast dat de bestreden bepalingen de mogelijkheden van een beoefenaar van een gezondheidszorgberoep beperken om zich zowel online als offline, tot het publiek te richten via commerciële uitingen, zodat zij onder het toepassingsgebied van de vrijheid van meningsuiting vallen. Bovendien maken de bestreden bepalingen het moeilijker voor beoefenaars van een gezondheidszorgberoep uit een andere lidstaat van de EU om in België diensten aan te bieden die onder het toepassingsgebied van de bestreden bepalingen vallen of om zich daartoe in België te vestigen.

Onder verwijzing naar de hiervoor aangehaalde redenen die het verschil in behandeling met niet-gezondheidszorgbeoefenaars verantwoorden, oordeelt het Hof dat de wetgever legitieme doelstellingen van algemeen belang nastreeft die beperkingen van de in het geding zijnde vrijheden kunnen rechtvaardigen.

Volgens het Hof zijn de bestreden bepalingen tevens geschikt, noodzakelijk en gaan zij niet verder dan nodig om die doelstellingen te bereiken. De bestreden bepalingen stellen immers geen algeheel en absoluut reclameverbod voor de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in, doch leggen slechts voorwaarden op die ervoor moeten zorgen dat die reclame in overeenstemming is met de waardigheid van die beroepen, met de volksgezondheid en met het vertrouwen dat door patiënten of cliënten in de beoefenaars van die praktijken wordt gesteld. Vermits de activiteiten van apothekers één geheel uitmaken en de patiënten vertrouwen moeten kunnen hebben in alle door hen aangeboden producten, evenals in het deskundig advies wat de omstandigheden en de voorwaarden van hun gebruik betreft, kan de beperking van de publiciteit tot bepaalde praktijkinformatie, ook wat hun para-farmaceutische activiteiten betreft, niet als onevenredig worden beschouwd.

De verzoekers bekritisieren eveneens de **wijziging van de regeling van de vestigingsvoorwaarden voor apothekers**, en in het bijzonder de verplichting om alle activiteiten van een apotheek in beginsel op één kadastraal perceel uit te oefenen. Volgens de verzoekers brengen de bestreden bepalingen verschillende discriminaties teweeg en zijn zij strijdig met het eigendomsrecht en de vestigingsvrijheid.

Wat het gelijkheidsbeginsel betreft, stelt het Hof allereerst vast dat de keuze van de wetgever om de nieuwe vestigingsvergunning van een apotheek te koppelen aan een kadastraal perceel toelaat om in alle omstandigheden de locatie van de vergunde apotheek precies te bepalen. Dat geldt bij uitbreiding eveneens voor de aangrenzende percelen die een functioneel geheel vormen met de vergunde apotheek. Door de activiteiten van de apotheek in beginsel verplicht te lokaliseren op een vergund kadastraal perceel, en eventueel mits registratie op aangrenzende percelen die er een functioneel geheel mee vormen, kunnen, enerzijds, de toegang tot de zorg, en anderzijds, de controle en het toezicht door zowel de apotheker-titularis als de overheidsinstanties op de activiteiten van een apotheek doeltreffend worden georganiseerd en gecontroleerd. Dat komt het vertrouwen van de patiënt ten goede. De wetgever kon er dus redelijkerwijs vanuit gaan dat de activiteiten van een apotheek maximaal dienden te worden geconcentreerd op één locatie die functioneel samenhangt. Om diezelfde redenen, kon de wetgever ook van mening zijn dat de verkoop op afstand als accessoire activiteit dient samen te hangen met de activiteit van een apotheek en dat de geneesmiddelen ook steeds in die fysieke apotheek moeten worden verkocht.

Gelet op het feit dat hun activiteiten een zorgcomponent omvatten, eigen aan de hoedanigheid van apotheker, oordeelt het Hof dat het niet zonder redelijke verantwoording is dat apothekers ook voor para-farmaceutische activiteiten die door niet-beoefenaars mogen worden verricht, aan de bestreden regeling zijn onderworpen. Omgekeerd is het redelijk verantwoord dat de detailhandel inzake para-farmaceutische producten en diensten door niet-beoefenaars, wegens het ontbreken van een verplichte professionele zorgcomponent en van farmaceutische activiteiten, niet aan een dergelijke locatieregeling is onderworpen.

Door de mogelijkheid tot het gebruik van niet-aangrenzende percelen zowel ruimtelijk (binnen een straal van vijftig kilometer rondom de vergunde percelen) als inhoudelijk (twee specifieke activiteiten) te beperken en aan bijkomende kwaliteitsvoorwaarden te onderwerpen, gaat de wetgever niet verder dan nodig is om de activiteiten waarvoor efficiëntiewinsten mogelijk zijn onder afdoende veiligheids- en kwaliteitswaarborgen te kunnen delocaliseren. Bijgevolg zijn het eigendomsrecht en de vestigingsvrijheid niet geschonden.

3. Besluit

Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)